

Palvelun kuvaus

Kirjastojen tiedontallennusformaatti [MARC 21](#) on Kongressin kirjaston ylläpitämä formaatti, jolla on miljoonia käyttäjiä ympäri maailmaa. Yhteinen formaatti mahdollistaa tiedon siirtämisen ja tietuieden poimimisen kirjastojen kesken. Maailmalla on tehty myös kansallisia sovelluksia MARCista, mutta niistä on nykyään pitkälti luovuttu. Suomalaisissa kirjastoissa käytettiin FINMARC-formaattia yli kahdenkymmenen vuoden ajan, 1970-luvulta aina 2000-luvulle. Vuonna 2009 konvertoitiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen tietokannat [MARC 21](#) -formaattiin. Yleiset kirjastot aloittivat siirtymän heti tämän jälkeen. FINMARC-formaatti on edelleen käytössä useimmissa erikoiskirjastoissa.

Kansalliskirjaston [MARC-toimisto](#) ylläpitää formaatin suomenkielistä ja ruotsinkielistä käännöstä, toimii yhteyskanavana Kongressin kirjastoon, antaa koulutusta ja neuvontaa formaatin käytössä sekä ylläpitää tarvittavia formaattikonversioita.

MARC-formaatin historiaa ja tulevaisuutta

MARCin (MACHine-Readable Cataloging) kehitys alkoi jo 1960-luvulla Kongressin kirjastossa. MARCista tuli USMARC 1980-luvulla ja MARC 21 1990-luvun lopulla. Kansallisista MARC-sovelluksista on yleisesti luovuttu ja MARC 21 on käännetty 21 kielelle, myös suomeksi ja ruotsiksi.

MARC-formaatti on toiminut tiedonsiirrossa luotettavasti ja yhtenäistänyt kirjastojen kuvailukäytäntöjä. Sen rakenne on kuitenkin jo vanhanaikainen eikä toimi enää linkitetyn datan maailmassa. Maailmalla on kehitteillä uusia tiedontallennusmenetelmiä, joista pisimmällä on Kongressin kirjaston hanke [BIBFRA ME](#). Se pohjautuu funktionaalisen luetteloinnin malliin ja mahdollistaa linkkien muodostamisen kuvailuentiteettien välille.

